

Dosarul nr. 2r-833/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani (Vasilisa Muntean)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (Natalia Simciuc, Ion Țurcan, Iurie Cotruță)

DECIZIE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Igor Vignan,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva încheierii din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea depusă de Igor Vignan cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și s-a restituit cererea de apel depusă de Igor Vignan, împotriva hotărârii din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen,

constată:

La 20 februarie 2017, Igor Vignan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și încasarea sumei de 30 000 000 de lei cu titlu de satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral cauzat prin încălcarea acestui drept.

Prin hotărârea din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, (f.d. 36) acțiunea depusă de Igor Vignan a fost respinsă ca neîntemeiată.

La 15 iunie 2017, Igor Vignan a declarat apel împotriva hotărârii din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, care a fost completat prin cererea de apel suplimentară depusă la 27 iunie 2018 (f.d. 43, 7274 recto-verso).

La 27 iunie 2018, în cadrul ședinței de judecată, Igor Vignan a înaintat o cerere verbală, prin care a solicitat repunerea în termenul procedural de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani (f.d. 76).

Prin încheierea din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 77, 78-80) s-a respins cererea depusă de Igor Vignan cu privire la repunerea în termenul procedural de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 mai 2018 a Judecătoriei

Chișinău, sediul Buiucani, și s-a restituit cererea de apel depusă de Igor Vignan, împotriva hotărârii din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, din motiv că a fost depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 03 august 2018, Igor Vignan a declarat recurs împotriva încheierii din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a interpretat în mod eronat dispozițiile art. 362 alin. (1) și art. 369 alin. (1) din Codul de procedură civilă, deoarece legislația procedurală civilă nu instituie termenul de depunere a cererii de apel motivate.

La fel, recurentul a indicat că la materialele cauzei lipsește hotărârea integrală din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, și că aceasta nu i-a fost comunicată în limba rusă. Astfel, a opinat că s-au încălcat principiile egalității în fața legii și a justiției, contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale și disponibilității în drepturi a participanților la proces.

În această ordine de idei, Igor Vignan consideră că prin nerepunerea în termenul procedural de declarare a apelului, i s-a limitat accesul la justiție.

Recurentul Igor Vignan a solicitat constatarea încălcării articolului 6 § 1 și articolului 14 CEDO; admiterea recursului și casarea încheierii din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, soluționând prin decizie problema respectivă în sensul repunerii în termenul procedural de declarare a apelului împotriva hotărârii din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani.

În conformitate cu prevederile art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de recurs consideră că, în speță, calea de atac este demarată în interiorul termenului legal, deoarece din materialele cauzei nu poate fi stabilit momentul când i-a fost comunicată lui Igor Vignan încheierea din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, iar drept consecință nu poate fi stabilit momentul când începe să curgă termenul de exercitare a dreptului de a ataca încheierea judecătorească.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, cu menținerea încheierii din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, din motivele ce succed.

Articolul 426 din Codul de procedură civilă consemnează la alin. (3) că, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Verificând legalitatea încheierii din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin prisma argumentelor invocate în recurs și a materialelor cauzei, Colegiul ajunge la concluzia că aceasta a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural pertinente speței.

În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

La caz, Colegiul taxează că termenul de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia participanții la proces trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În acest sens, dispozițiile art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă prescriu că, termenul de procedură stabilit în ani, luni sau zile începe să curgă în ziua imediat următoare datei calendaristice stabilite, datei comunicării actului de procedură sau producerii evenimentului ori momentului care a condiționat începutul lui.

Colegiul reține că, în condițiile speței, hotărârea primei instanțe a fost pronunțată public la 15 mai 2018, fapt confirmat inclusiv și prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 35, 36).

Respectiv, prin prisma art. 111 alin. (3) coroborat cu dispozițiile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură de 30 de zile, instituit de legiuitor pentru valorificarea dreptului de a ataca hotărârea judecătorească în ordine de apel, a început să curgă din ziua imediat următoare datei emiterii și pronunțării hotărârii judecătorești, adică de la 16 mai 2018, data limită de depunere a cererii de apel fiind ziua de 14 iunie 2018, ora 24.00, acesta fiind termen de decădere din dreptul procesual. Însă, contrar ipotezelor relevate, coroborate normelor legale precitate, Igor Vignan a declarat la 15 iunie 2018 apel împotriva hotărârii din 15 mai 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, adică peste termenul legal.

În altă ordine de idei, Colegiul desprinde că în conformitate cu prevederile art. 362 alin.(3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Articolul 116 din Codul de procedură civilă consemnează în alineatul (1) că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

Subsecvent, alin. (3) și (4) al aceluiași articol statuează că, la cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Astfel, în sensul autentic al normelor art. 362 alin. (3) și art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, repunerea în termenul procedural poate fi efectuată doar în baza unor temeiuri viabile și întemeiate. Caracterul temeiniciei motivelor de omitere a termenului procedural reprezentând o condiție *sine qua non* pentru repunerea acestuia. Prin urmare, obligația probării existenței circumstanțelor, care au făcut imposibilă efectuarea de către persoană a anumitor acțiuni procesuale în termenul stabilit, este pusă în sarcina justițiabilului ce solicită repunerea în termenul omis.

În condițiile speței, Colegiul constată că distinct condițiilor instituite la art. 362 alin. (3) și art. 116 din Codul de procedură civilă, Igor Vignan nu a depus o cerere în formă scrisă, prin care să solicite repunerea în termenul procedural de

declarare a apelului și care să indice motivele care ar argumenta omiterea acestui termen.

Mai mult decât atât, instanța de recurs apreciază ca fiind reprehensibil faptul că Igor Vignan s-a limitat doar la înaintarea unei cereri verbale, prin care a solicitat repunerea în termenul procedural, însă fără a explica motivele care au succedat omiterea efectuării acțiunii procesuale în interiorul termenului legal acordat de legiuitor.

Coroborând ipotezele relevate, Colegiul apreciază ca fiind neviabil motivul invocat de recurent, precum că termenul procedural a fost omis cu o singură zi. Or, aceasta trebuia să dea dovadă de responsabilitate și atitudine activă, prin declararea apelului în interiorul termenului legal instituit de legiuitor.

În altă ordine de idei, instanța de recurs învederează că certitudinea legală impusă regulilor de procedură civilă, în calitate de condiție *sine qua non* a unui proces echitabil, vizează atât drepturile apelanților, cât și ale intimaților, astfel încât instanța de judecată nefiind în drept de a substitui voința legislatorului materializată în conținutul normelor de procedură civilă în vederea exonerării apelantului de sancțiunile procedurale din motivul înțelegerii greșite de către acesta a efectelor legale.

La fel, este imperioasă și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a apreciat că reglementarea referitoare la formalitățile și termenele ce trebuie respectate pentru exercitarea unei căi de atac, urmărește să asigure o bună administrare a justiției și, în particular, să respecte principiul securității raporturilor juridice și că cei interesați trebuie să aibă posibilitatea de a se aștepta ca aceste reguli să fie aplicate. S-a subliniat că aceste termene urmăresc mai multe scopuri importante, și anume să garanteze securitatea juridică fixând un termen pentru acțiuni, să pună pe eventualii pârâți la adăpost de plângeri introduse foarte târziu care ar fi, probabil, mai dificil de combătut, și să împiedice nedreptățile ce s-ar putea produce dacă tribunalele ar fi chemate să se pronunțe în legătură cu evenimente consumate cu mult timp în urmă, plecând de la elemente de probă cărora nu li s-ar mai putea acorda credit și care ar fi incomplete din cauza timpului scurs (cauza *Brumărescu v. România*, cauza *Marckx v. Belgia*).

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în cauza *Ponomaryov vs Ucraina* că, deși în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Prin urmare, corelând circumstanțele faptice constatate, și expuse supra, cu normele legale precitate, instanța de recurs ajunge la concluzia că la depunerea cererii de repunere în termenul procedural de declarare a apelului, Igor Vignan nu a invocat niciun temei viabil și nu a prezentat probe concludente și verosimile care ar dovedi imposibilitatea sa de a îndeplini actul procedural în interiorul termenului legal instituit de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță,

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție decide:

Se respinge recursul declarat de Igor Vignan împotriva încheierii din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Se menține încheierea din 27 iunie 2018 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan